

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2003 rd

Regeringens proposition om en tilläggsbudget för 2003

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 maj 2003 regeringens proposition om en tilläggsbudget för 2003 (RP 7/2003 rd) till finansutskottet för beredning.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande tilläggsbudgetmotioner som riksdagen remitterade till utskottet den 3 juni 2003:

- TBM 1/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Anslag för inrättande av ett centrum för civil krishantering i Keuru (24.99.22)
- TBM 2/2003 rd — Sari Essayah /kd m.fl.: Anslag för polisens omkostnader (26.75.21)
- TBM 3/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för höjning av polislönerna (26.75.21)
- TBM 4/2003 rd — Timo Soini /saf m.fl.: Ökat anslag för polisens omkostnader (26.75.21)
- TBM 5/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för finansiering av utvecklingsprogram för regioncentra (26.98.43)
- TBM 6/2003 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag för ökad läkarutbildning (29.10.21)
- TBM 7/2003 rd — Kirsi Ojansuu /gröna m.fl.: Anslag för högre kvalitet i den grundläggande utbildningen och i utbildningen i andra stadiet (29.40.30)
- TBM 8/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Anslag för inledande av vuxengymnasieverksamhet vid Haapamäen Yhteiskoulun lukio (29.40.30)
- TBM 9/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Anslag för inledande av undervisning i audiovisuell kommunikation, mediafostran och filmundervisning vid Haapamäen Yhteiskoulu i Keuru (29.40.30)
- TBM 10/2003 rd — Kaarina Dromberg /saml m.fl.: Anslag för kostnaderna för flyttning av Finlands sjöhistoriska museum (29.90.24)
- TBM 11/2003 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Anslag för hållbar virkesproduktion (30.31.44)
- TBM 12/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för planering av och byggstart på Vuohijärvi—Uttis-råvattenprojekt (30.51.77)

- TBM 13/2003 rd — Sari Essayah /kd m.fl.: Anslag för basväghållning (31.24.21)
- TBM 14/2003 rd — Matti Kangas /väntst: Anslag för ombyggnad av vägen Tankolampi—Pylkäismäki i Konnevesi och Sumiainen (31.24.21)
- TBM 15/2003 rd — Matti Kangas /väntst: Anslag för basväghållning mellan Jyväskylä och Heinola på riksväg 4 (31.24.21)
- TBM 16/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för byggande av vägförbindelse till en avfallshanteringsanläggning i Södra Karelen (31.24.21)
- TBM 17/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för ombyggnad av Satamatie i Fredrikshamn (31.24.21)
- TBM 18/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för utveckling av vägnätet i sydöstra Finland (31.24.21)
- TBM 19/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik vid landsväg 387 på sträckan Mattila—Kuusela (31.24.21)
- TBM 20/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik vid bygdeväg 14832 på sträckan Haukilahti—Pulp (31.24.21)
- TBM 21/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik vid riksväg 26 på sträckan Taavetti—Heimala (31.24.21)
- TBM 22/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för ombyggnad av Lammi bro (31.24.21)
- TBM 23/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för reparation av landsväg 368 (31.24.21)
- TBM 24/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en bullervall längs riksväg 7 på sträckan Suurniitty—Karhula (31.24.21)
- TBM 25/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för reparation av bygdeväg 14547 (31.24.21)
- TBM 26/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för reparation av bygdeväg 14573 (31.24.21)
- TBM 27/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för reparation av bygdeväg 14654 (31.24.21)
- TBM 28/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för reparation av vägavsnittet på riksväg 6 vid Joutsenonkangas (31.24.21)
- TBM 29/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för utveckling av vägavsnittet mellan Villmanstrand och Imatra på riksväg 6 (31.24.21)
- TBM 30/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för utveckling av vägregleringar på riksväg 13 vid det nya gränsövergångsstället i Nuijamaa (31.24.21)
- TBM 31/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för förbättring av Paimenportti planskilda korsning på riksväg 15 (31.24.21)
- TBM 32/2003 rd — Timo Soini /saf m.fl.: Ökat anslag för basväghållningen (31.24.21)
- TBM 33/2003 rd — Pentti Tiusanen /väntst: Anslag för ombyggnad av vägen mellan Fredrikshamn och Taavetti (31.24.21)

- TBM 34/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för reparation av vägen mellan Fredrikshamn och Vaalimaa (31.24.21)
- TBM 35/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för ombyggnad av vägen mellan Lovisa och Kotka till en motortrafikled (31.24.21)
- TBM 36/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för en väg för gång- och cykeltrafik längs Villniemi bygdeväg i Vehkalahti (31.24.21)
- TBM 37/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Anslag för fortsatta vägarbeten på riksväg 18 Jyväskylä—Vasa på sträckan Multia—Etseri och för ombyggnad och beläggning av landsväg 261 på sträckan Keuru—Liesjärvi (31.24.21)
- TBM 38/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Anslag till vägdistrikten för ombyggnad och beläggning av vägar i Mellersta Finland (31.24.21)
- TBM 39/2003 rd — Sinikka Hurskainen /sd: Anslag för förbättring av riksväg 6 på sträckan Villmanstrand—Imatra (31.24.79)
- TBM 40/2003 rd — Jyri Häkämies /saml: Anslag för en vägplan för E 18 på sträckan Lovisa—Kotka (31.24.79)
- TBM 41/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för planering av en motorväg på sträckan Lovisa—Kotka på E 18 (riksväg 7) (31.24.79)
- TBM 42/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en omfartsväg vid Broby på E 18 (riksväg 7) på sträckan Lovisa—Kotka (31.24.79)
- TBM 43/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en översiktsplan på riksväg 7 förbi Fredrikshamn (31.24.79)
- TBM 44/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en omkörningsfil på riksväg 7 på sträckan Fredrikshamn—Vaalimaa (31.24.79)
- TBM 45/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för utveckling av riksväg 15 på sträckan Kotka (Rantahaka)—Kouvola (31.24.79)
- TBM 46/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för ombyggnad av riksväg 15 på sträckan Tykkimäki—Rantahaka (31.24.79)
- TBM 47/2003 rd — Esko-Juhani Tennilä /vänst m.fl.: Anslag för nya broar över motorvägen mellan Kemi och Torneå (31.24.78)
- TBM 48/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för fortsatt planering av en kanalisering av Kymmene älv (31.30.21)
- TBM 49/2003 rd — Erkki Pulliainen /gröna m.fl.: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
- TBM 50/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
- TBM 51/2003 rd — Lauri Oinonen /cent m.fl.: Anslag för röjning av bansträckan Haapamäki—Parkano—Björneborg och av banområdet (31.40.21)
- TBM 52/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för fortsatt regionalstågstrafik på bansträckan H713 och H714 mellan Kouvola och Kuopio (31.60.63)

FiUB 8/2003 rd — RP 7/2003 rd

- TBM 53/2003 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för planering av en överföring av centralsjukhusen från kommunerna till staten (33.01.21)
- TBM 54/2003 rd — Matti Kangas /vänt: Anslag för Mellersta Finlands arbetarskyddsdistrikt (33.13.21)
- TBM 55/2003 rd — Mikko Immonen /vänt m.fl.: Anslag för psykiatrisk rehabilitering i Egentliga Finland (33.32.30)
- TBM 56/2003 rd — Matti Kangas /vänt: Anslag för screeningundersökningar för asbestexponering i Mellersta Finland (33.32.30)
- TBM 57/2003 rd — Matti Kangas /vänt: Anslag för en kvalitativ förbättring av hälso- och sjukvården i Mellersta Finland (33.32.30)
- TBM 58/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänt: Anslag för social- och hälsovårdens driftskostnader i Kymmenedalens och Södra Karels sjukvårdsdistrikt (33.32.30)
- TBM 59/2003 rd — Sari Essayah /kd m.fl.: Anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd till kommuner och samkommuner (34.06.30)
- TBM 60/2003 rd — Sari Essayah /kd m.fl.: Anslag för investeringar i sysselsättningsfrämjande syfte (34.06.64)
- TBM 61/2003 rd — Pentti Tiusanen /vänt: Anslag för ett kunskapscentrum för oljekämpning i Kotka (35.60.21)
- TBM 62/2003 rd — Anne Huotari /vänt: Bättre sysselsättning genom tidigareläggning av passagerarvagnsbeställningar

Behandling i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakområde.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Regeringen hänvisar i propositionens allmänna motivering till osäkerheten i den internationella ekonomiska utvecklingen som i år avspeglas i den totala ekonomiska utvecklingen hos oss. Utsikterna för Finlands exportefterfrågan har försämrats och behovet att stärka den inhemska efterfrågan och produktionen tilltagit. Bruttonationalprodukten förutspås i tilläggsbudgeten öka med 1,8 % i år. Enligt de färskaste uppgifterna har bnp under årets första kvartal sjunkit jämfört med motsvarande tidpunkt i fjol.

Den privata konsumtionen antas komma att spela en viktig roll i ökningen av den totala produktionen. För att stärka den inhemska efterfrågan och den ekonomiska utvecklingen och för att garantera en god sysselsättningsutveckling föreslår regeringen i enlighet med regeringsprogrammet omedelbara stimulansåtgärder. Regeringen föreslår en ökning av de arbetskraftspolitiska anslagen och andra sysselsättningsstödjande insatser och en lindring av beskattningen av förvärvsinkomster för att förbättra sysselsättningen. Nyheterna om den samhällsekonomiska utvecklingen talar enligt finansutskottets mening om att det brådskar med de i tilläggsbudgeten föreslagna åtgärderna.

Detaljmotivering

ANSLAG

**Huvudtitel 23
STATSRÅDET**

99. Statsrådets övriga utgifter

59. Bidrag i anslutning till utbetalningen av ett internationellt teknologipris (reservationsanslag 2 år)

Den andra tilläggsbudgeten för 2002 aktualiserade ett nytt prestigefyllt internationellt teknologipris. Den fond som administrerar priset fick då 100 000 euro i bidrag för de administrativa kostnaderna.

Nu föreslår regeringen i sin tilläggsbudgetproposition att det skall beviljas två miljoner euro för teknologipriset. Enligt propositionen skall priset delas ut till en person, en sammanlutning eller ett projekt som erkänsla för en framtidsinriktad, teknologibaserad och betydelsefull innovation som främjar livskvaliteten och humana samhällseliga värden.

Utskottet konstaterade redan i sitt betänkande om 2002 års andra tilläggsbudget att det framför allt i början är meningen att statsmakten skall göra en satsning men att medel också kommer att samlas in på annat håll så fort stiftelsen har registrerats.

**Huvudtitel 24
UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

01. Utrikesförvaltningen

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett tilläggsanslag i form av en överföring av löneutgifter och andra utgifter för 16 personer från handels- och industriministeriets huvudtitel. Genom en till tilläggsbudgeten knuten ändring av lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning flyttas funktioner och personal från utrikeshandelsgruppen vid handels- och industriministeriets marknadsavdelning till utrikesministeriet den 1 juli 2003.

Propositionen är ett led i en större organisationsöversyn inom statsförvaltningen som avser att göra arbetsfördelningen mellan handels- och industriministeriet och utrikesministeriet ändamålsenligare och tydligare och effektivisera resursanvändningen.

99. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

22. Utgifter för underhåll av de finska fredsbevarande styrkorna (förslagsanslag)

Utskottet påpekar att momentmotiveringen gavs en bredare räckvidd redan i årets ordinarie budget. Tidigare var dispositionen direkt bunden till lagen om fredsbevarande verksamhet (514/1984). Från och med årets början har anslaget också kunnat användas för utbildning inom ramen för det internationella fredsbevarande samarbetet och för materialkostnader i anslutning därtill. Dessutom får anslaget användas till ekonomiskt stöd för internationella fredsbevarande operationer som Finland inte sänder personal till eller annars deltar i.

I tilläggsbudgetpropositionen föreslås nu att dispositionsrätten utvidgas och att anslaget också skall få användas till sådant understöd inom

försvarssektorn som inom ramen för internationell krishantering ges till enskilda länder för internationellt krishanteringsarbete och till stabiliseringsarbete efter konflikterna. Enligt erhållen utredning tillåter detta att anslaget används för ändamål där också försvarssektorn måste stödjas för att fungerande samhällsstrukturer skall kunna åstadkommas. Ändringen hänger samman med att EU håller på att se över krishanteringssuppdragen genom att inbegripa fem nya uppgifter i dem, nämligen

- konfliktförebyggande
- uppgifter i anknytning till avvapning
- utbildnings- och stöduppgifter inom försvarssektorn
- stabilisering efter konflikter och
- hjälp till tredje länder i kampen mot terrorism.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

50. Verkställighet av straff

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Av det under momentet föreslagna tilläggsanslaget är 5 miljoner euro enligt propositionen avsedda att gå till att garantera fångvårdsväsendets verksamhetsförutsättningar när antalet fångar stiger.

Finansutskottet har i ett flertal sammanhang, bl.a. i sitt betänkande FiUB 40/2002 rd om årets budget, fäst uppmärksamheten på att antalet fångar ökar och att detta leder till grava finansierings- och lokalproblem för fångvårdsväsendet. Utskottet har senast tagit upp frågan i sitt utlåtande (FiUU 7/2003 rd) om regeringens åtgärdsberättelse för 2002. Där konstaterar utskottet att fångvårdsväsendet själv räknar med att det

t.o.m. kan behövas mer än 12 miljoner euro i extra anslag för i år.

Trots anslagsökningen i tilläggsbudgeten kommer fångvårdsväsendet enligt erhållen utredning att fortfarande befinna sig i samma finansiella situation som den finansutskottet beskrev i sitt egentliga budgetbetänkande. Då påpekade utskottet att det sänkta anslaget per fånge strider mot fångarnas ökade behov av hälso- och sjukvård, rehabilitering och drogförebyggande åtgärder samt underhåll och utveckling av programmen för minskning av återfall i brott. I praktiken innebär detta att de centrala mål för 2003 som uppställts för fångvårdsväsendets i kapitel motiveringen i propositionen om årets budget kanhända inte infrias.

Storleken på omkostnadsmomentets överförda poster reflekterar det ekonomiska läget. Enligt erhållen utredning överfördes 7,132 miljoner euro från 2001 till 2002 medan det belopp som överförts till 2003 inte är större än 4,595 miljoner euro. Det belopp som överförs från 2003 till året därpå kommer att vara ännu mindre.

En oroväckande trend inom fångvården har under den senaste tiden varit att de allt fler fångarna främst placeras på slutna anstalter. Samtidigt har fångarnas deltagande i målinriktade dagsaktiviteter minskat kraftigt och torde lägga sig klart under det mål på 60 % som uppställts i budgeten. Trots tilläggsanslaget är det sannolikt att det under höstens lopp måste fattas fängelse-specifika beslut om hur de olika funktionerna, bl.a. arbetsverksamheten, skall anpassas till de tillgängliga anslagen.

I detta sammanhang finner finansutskottet det också viktigt med allt som kan få ökningen i fångtalet att stanna upp. Förvandlingsstraff för böter och förlikning i brottmål ingår i instrumentarsenalen. Vid budgeteringen gäller det inte minst med hänsyn till ett långtidsperspektiv i fångvårdsväsendets verksamhet att komma till att de behövliga extra resurserna tas in i den ordinarie budgeten.

Huvudtitel 26
INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSSOMRÅDE

90. Gränsbevakningsväsendet

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finansutskottet har i flera sammanhang lyft fram Gränsbevakningsväsendets verksamhetsbetingelser. I sitt betänkande FiUB 40/2002 rd om årets ordinarie budget höll utskottet det för klart att Gränsbevakningsväsendet i och med omvärldsförändringarna måste få mer personal för gränsbevakningsuppdrag och patrullering de närmaste åren. Gränstrafiken ökar hela tiden och kräver nödvändiga insatser. Samtidigt har försöken till olaglig invandring ökat. Gränsbevakningsväsendet medverkar i samråd med tullstyrelsen, Senatfastigheter och Vägverket till att utveckla trafikförbindelser inom ramen för EU:s nordliga dimension och Rysslandsstrategi. Ur vår synvinkel är nyckelfaktorn för framgång att vi kan förstärka vår ställning som logistiskt effektiv trafikled mellan EU och Ryssland så att trafiksystemen betjänar näringslivet och medborgarna och gynnar turism och närområdessamarbetet på ett tillförlitligt och konkurrenskraftigt sätt.

Enligt erhållen utredning kommer Gränsbevakningsväsendet inte utan särskilda åtgärder att kunna uppfylla målen i statsbudgeten inom ramen för anslagen för 2003. Gränsbevakningsväsendet klarar inte av utmaningarna enbart genom att placera om sin nuvarande personal. Uppgifterna har ökat och kräver mera personal som inte kan anställas om det inte finns anslag. Som utskottet framhöll i betänkandet var regeringens förslag redan i årets ordinarie budget 1,4 miljoner euro mindre än vad inrikesministeriet föreslagit. Om extra anslag inte går att utverka finns det enligt erhållen utredning risk bland annat för att alla gränsstationer inte kan hållas öppna dygnet runt.

97. Understöd åt kommuner

I sitt betänkande FiUB 40/2002 rd om årets budget påpekade finansutskottet att den kommunala ekonomin kommer att försvagas under 2003. Enligt statens och Finlands Kommunförbunds gemensamma uppskattning kommer underskottet i den kommunala ekonomin att vara 300—500 miljoner euro under 2003—2007. Det försämrade ekonomiska läget beror på att kostnadsnivån har ökat och att skatteintäkterna samtidigt har minskat. Statsandelstillskotten räcker inte till för att täcka underskottet i alla delar.

Kommunerna kompenseras för skattelättnaderna i tilläggsbudgeten för 2003 genom statsandelar för social- och hälsovården. Kompensationen till kommunerna betalas till fullt belopp och kommer enligt tillgängliga uppgifter mycket noggrant att inriktas på enskilda kommuner, med några få undantag.

Den nya regeringen framhåller i sitt program att kommunernas finansiella bas skall tryggas och tillräckliga resurser anvisas för nya uppgifter och för en utvidgning av de tidigare uppgifterna. Finansutskottet anser att det viktigaste är att säkerställa kommunernas finansiella bas, inte minst med tanke på en tryggad basservice.

Huvudtitel 29
UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR-
VALTNINGSOMRÅDE

90. Konst och kultur

24. Museiverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Statsrådet har fattat ett principbeslut om omlokalisering av Finlands sjöhistoriska museum. Undervisningsministeriet har haft för avsikt att börja planera omlokaliseringen redan i år. Ministeriet föreslog ett planeringsanslag på 302 000 euro i tilläggsbudgeten, men i propositionen finns inget anslag för ändamålet. Utskottet ser det som absolut nödvändigt att planering-

en kommer i gång utan dröjsmål och att nödvändiga anslag anvisas för ändamålet.

Huvudtitel 30
JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

14. Utvecklande av gårdsbrukets struktur och landsbygden

Utskottet har blivit upplyst om att pengar som budgeterats under moment 30.14.61 och 30.14.62 får användas på nytt utan några särskilda åtgärder, om ett projekt inte blivit av eller genomförts i mindre skala än finansieringsbeslutet skulle ha tillåtit under det år då beslutet fattades. När oanvända medel kräver ny budgetering, går de till arbetskrafts- och näringscentralerna för finansieringsbeslut och utbetalningar i fråga om nya ansökningar. Nya ansökningar tas emot fortlöpande.

Enligt den erhållna utredningen kommer det att bli problematiskt att använda de frigjorda medlen på nytt i slutet av programperioden. Exempelvis i Leader+-program går det att ingå förbindelser fram till utgången av 2006 och utbetalningar ännu göras åren 2007—2008. I fråga om det regionala programmet för landsbygdens utveckling (ALMA) skall alla utbetalningar ha gjorts före utgången av 2006. Utskottet vill därför framhålla vikten av att projekten fortskrider i planerad takt och skyndar på åtgärder som bidrar till att utbetalningarna kan ske i tid.

Utskottet uppmärksammade i sitt betänkande FiUB 37/2001 rd om budgetpropositionen för 2002 att POMO+-grupperna har en mycket knappt tilltagen finansiell ram i relation till invånarantalet. Av sammantaget 58 lokala aktionsgrupper har två, Ylä-Savon Veturi och Jyväskylä i närheten av Jyväskylä saknat finansiering. Utskottet menar att finansieringen för dem bör skötas med de medel som frigjorts hittills.

51. Nyttjande och vård av vattentillgångarna

77. Vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten (reservationsanslag 3 år)

Utskottet underströk i sitt betänkande FiUB 40/2002 rd vikten av fungerande vattentjänster. Njugga anslag hindrar brådskande nya vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten som är viktiga för kommunerna och deras invånare att komma i gång. Inom många områden har behovet av smärre vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten varit i det närmaste dubbelt så stort som anslagen. Projekt av detta slag har ofta också en sysselsättande betydelse.

I tilläggsbudgetpropositionen föreslås för momentet ett extra anslag på 2 miljoner euro för att hjälpa upp sysselsättningen inom områden med stor arbetslöshet. Pengarna används för vattendrags- samt vatten- och avloppsarbeten som redan inletts. Anslaget skall alltså alldeles särskilt användas för att snabba upp ofullbordade projekt. Tilläggsanslaget kommer enligt erhållen utredning att delvis användas för att påskynda brådskande ombyggnader.

När de projekt som föreslagits bli slutförda med tilläggsanslaget är klara finns det fortfarande kvar en mängd genomförbara projekt, konstaterar utskottet. I förekommande fall skall också sysselsättningsanslag kunna användas för dem, något som utskottet förfäktat redan tidigare.

71. Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Motiveringen till momentet föreslås kompletterad med att av anslaget får, på de grunder som föreskrivs närmare genom statsrådets förordning, högst 500 000 euro användas för att till viss del ersätta kostnader som föranleds av destruktionen av andra animalieproduktionsdjur som dött på gårdar än de som ingår i programmet avseende tillsyn över TSE-sjukdomar. Av momentförklaringen framgår att anslaget är tänkt att användas för att till viss del ersätta de destruktionskostnader som djurägarna är ansva-

riga för, i syfte att säkra att självdöda djur även i det avseendet avlägsnas från djurens näringskedja.

Utskottet vill fästa uppmärksamheten på kraven för små slakterier när det gäller avfallsdestruktion. Jord- och skogsbruksministeriet menar att det är slakterinäringens sak att se till att de kompletterande krav biproduktförordningen ställer på slakterierna införs, alldeles som i fråga om andra hygienbestämmelser. Ministeriet har inga planer på att stödja insamlingen och behandlingen av riskmaterial från slaktplatser, eftersom detta inte heller är fallet med vanliga slakterier. Utskottet påpekar att stora slakterier har en färdig infrastruktur för detta ändamål. I detta hänseende har små slakterier det avsevärt sämre ställt.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägförvaltningen

21. *Basväghållningen* (reservationsanslag 2 år)
I budgeten för i år upptas anslag på ungefär 606 miljoner euro för basväghållning. I anslaget ingår ett tillfälligt tillägg på cirka 50 miljoner euro. Tillägget ingick också i budgeten för 2002. Enligt budgetramarna skall det årliga anslaget sänkas till 560 miljoner euro.

Utskottet anser att vägnätet är i oroväckande dåligt skick. När trafikvolymen ökar och anslagen minskar slår det hårdast mot vägnätet av lägre grad.

Det är viktigt att trafikleder som är viktiga för näringslivets och regionernas konkurrenskraft tas om hand och att basväghållningen framöver får adekvata resurser, understryker utskottet. Om man ser till samhällets totala utgifter är det lönsamt att satsa på underhåll av trafikleder eftersom det senare kostar betydligt mer att reparera ett nedslitet vägnät. Dessutom har vägprojekt en sysselsättningsfrämjande effekt. Med

hänvisning till den försämrade sysselsättningen vore det befogat att starta tätortsprojekt som förbättrar trafiksäkerheten.

79. *Efterfinansierings- och totalfinansieringsprojekt gällande vägnätet* (reservationsanslag 3 år)

Utskottet vill uttrycka sin tillfredsställelse över att projektet rv 6 Forsby—Kouvola också omfattar vägsträckan Pockar—Mustila. Även om de totala kostnaderna för projektet stiger är det fördelaktigare statsfinansiellt sett att genomföra projektet utan avbrott. I detta sammanhang hänvisar utskottet till sina tidigare ståndpunkter och anser det viktigt att också projektet rv 21 Kemi—Torneå slutförs enligt den ursprungliga planen och därmed också omfattar de nya broarna över Kemi älv.

40. Banförvaltningscentralen

21. *Basbanhållningen* (reservationsanslag 2 år)
Basbanhållningen föreslås få ungefär 45,4 miljoner euro i tillägg, varav 30 miljoner euro skall användas till reinvesteringar. Om man räknar in det nya anslaget kan cirka 150 miljoner euro användas till reinvesteringar i år. Enligt vad utskottet har erfarit behövs det årligen 170 miljoner euro för reinvesteringar i underhåll av bannätet. På senare år har utvecklingen gått därhän att anslagen för basbanhållning minskar och trafikbegränsningarna ökar. Nya begränsningar kan bli aktuella på flera bansträckor, men också på bangårdar. Det befintliga bannätet reparerades huvudsakligen på 1960- och 1970-talen och nästan 30 % av överbyggnaden har snart förbrukat sin livstid.

Tack vare det föreslagna tilläggsanslaget kan reparationerna och ombyggnaderna av bannätet fortsätta fram till i höst, enligt vad utskottet har erfarit. Därefter uppstår det problem igen eftersom de fortsatta arbetena kräver ytterligare cirka 25 miljoner euro bara i år. Om inte underskottet rättas till måste arbetskraft permitteras redan i höst.

Det nedslitna bannätet försvårar industrins transporter och försämrar den ekonomiska konkurrenskraften. Dessutom är det risk för att tunga transporter allt mer flyttas över på vägarna. Också i ett sysselsättningsperspektiv är det enligt utskottet nödvändigt att basbanhållningen får de nödvändiga tilläggsanslagen i en tilläggsbudget i höst. Dessutom är det viktigt att den totalekonomiska aspekten beaktas vid reparationerna, vilket också inbegriper de ombyggnader som behövs för den snabba tågtrafiken, påpekar utskottet. På så sätt blir arbetet ekonomiskt sett vettigt, minskar störningarna i tågtrafiken på grund av reparationer och kan investeringarna snabbare omsättas i vinster.

60. Köp av tjänster, ersättningar och stöd för kollektivtrafik

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Anslagen till kollektivtrafiken behöver inte höjas i år, men nästa år kan det komma att uppstå problem med knappa anslag. Anslagsramen för kollektivtrafiken 2004 är 3,7 miljoner euro lägre än i år. Följaktligen måste köpen inom kollektivtrafiken dras ner med ungefär 10 %. Enligt vad utskottet har erfarit skulle förbättringarna i kollektivtrafiken i stället kräva att anslagsramen gradvis höjs med 6—8 miljoner euro.

Enligt regeringsprogrammet ingår det i planerna att förbättra betingelserna för och servicen inom kollektivtrafiken, också anslagen skall enligt planerna bli större. Också lågtrafikerade flygrutter som är viktiga för näringslivet och den internationella exportindustrin skall tryggas.

Utskottet hänvisar till sitt betänkande om budgeten för i år och ståndpunkterna där. Det är angeläget att kollektivtrafiken utvecklas och finansieringen ordnas på det sätt som anges i regeringsprogrammet, understryker utskottet.

I betänkandet om budgeten för i år tog utskottet upp frågan om tågagnsfabriken Talgo Oy. På grund av den ekonomiska svackan ser framtidsutsikterna för fabriken ännu dystrare ut nu. Tillverkningen av flera produkter kommer att

läggas ner och inga större förbättringar i orderingen är i sikte. Detta är läget trots att Talgos produkter är konkurrenskraftiga vad gäller pris och kvalitet. Det spanska moderbolaget har förlagt sin vagnsproduktion till Finland, men fabriken i Otanmäki behöver också order från Finland. Tågagnsfabriken i Otanmäki sysselsätter ungefär 500 personer och står indirekt för omkring 1 500 arbetstillfällen i Kajanaland. Företaget har varslat hela personalen. Om fabriken läggs ned går ett stort antal arbetstillfällen förlorade, men också kompetens i vagnsbyggande, en resurs som det är omöjligt att senare få tillbaka. Utskottet ser allvarligt på frågan och påpekar att till exempel kollektivtrafiklösningarna i huvudstadsregionen skapar förutsättningar för bland annat Statsjärnvägarnas investeringsbeslut.

80. Meteorologiska institutet

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet hänvisar till sitt betänkande om budgetpropositionen för i år och skyndar fortfarande på starten för väderradarn i Österbotten. Södra och Mellersta Österbotten nås inte av radaranläggningarna och bättre väderradarinformation behövs bland annat för trafiken, jordbruket och flygvapnet.

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Teknologipolitik

I linje med regeringsprogrammet innehåller propositionen klara extra finansiella satsningar på forskning och utveckling. Teknologiska utvecklingscentralens bevillningsfullmakter föreslås bli ökade med 8 miljoner euro och anslagen för utredningsverksamhet med 2 miljoner euro. Vidare föreslås ett tillägg på en miljon euro i Statens tekniska forskningscentralens forskningsfi-

nansiering. Meningen är också att anställa fler teknologiexperter för arbetskrafts- och näringscentralerna och att främja uppfinningar. I syfte att hjälpa upp sysselsättningsläget kommer privata nyinvesteringar att stödjas genom att Finvera Abp:s bevillningsfullmakter ökas med 8 miljoner euro.

Utskottet välkomnar de föreslagna extra satsningarna och anser att de är mycket viktiga för att stärka Finlands konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt. Den offentliga finansieringen av forskning och utveckling får en mycket framträdande roll inte minst under en ekonomisk recession.

Enligt vad utskottet har erfarit finns det en viss risk för att Statens tekniska forskningscentral trots extra anslag står inför omfattande uppsägningar och permitteringar av personalen. Med eventuella uppsägningar går en betydande del av kompetensen förlorad och kommer att vara svår att återställa. Utskottet lyfter fram Statens tekniska forskningscentral som en av de viktigaste aktörerna inom den teknologiska utvecklingen och menar att centralens verksamhetsbetingelser kräver alldeles särskild uppmärksamhet.

30. Företagspolitik

En avmattning i den ekonomiska tillväxten i Finland satte in redan mot slutet av 2000 och de ekonomiska utsikterna är fortfarande osäkra.

Också euroområdet och andra stora ekonomier kämpar med svårigheter.

I våra exportutsikter finns inga förbättringar i sikte inom den närmaste framtiden och därmed spelar hemmamarknaden och att den fungerar en allt större roll. För vår inhemska industri vore det utomordentligt viktigt att så många inhemska parter och aktörer som möjligt lägger in sådana beställningar som de i vilket fall som helst kommer att göra inom den närmaste framtiden i detta läge.

Utskottet uppmärksammar här alldeles särskilt metallindustrin och varvsindustrins framtidsutsikter. Bristen på beställningar innebär hotbilder och ett tryck för metallindustrins framtid inte minst i Egentliga Finland och Kajana. I Egentliga Finland ligger både den marina industrin och framtiden för bilfabriken i Nystad i vågskålen. Som framhållits i samband med huvudtitel 31 hotas också Talgo Ab:s tågagnsfabrik i Otanmäki av nedläggning om orderingången inte skyndsamt förbättras. Om dessa branscher måste läggas ned blir förlusterna avsevärda både regionalt och på riksnivå.

Enligt utskottets mening är det nödvändigt att trygga villkoren för industrin och att sätta in tillräckligt effektiva åtgärder i de områden där arbetslösheten är svårast. Investerings- och utvecklingsstöden till företagen bör dimensioneras och samordnas med hänsyn till de regionala särförhållandena och dessutom bör det ses till att meningsfulla och ekonomiskt lönsamma projekt fås i gång. På samma sätt bör det ses till att energistöden räcker till.

Huvudtitel 33
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Social- och hälsovårdsministeriet

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tilläggsanslag på 1 000 000 euro för att effektivisera genomförandet av det nationella alkoholprogrammet.

Det alkoholpolitiska läget i Finland kommer utan vidare att påverkas av att restriktionerna i alkoholimporten undanrövs och att EU utvidgas. Man kan räkna med att alkoholpriserna sjunker och konsumtionen stiger. Då ökar också de alkoholrelaterade skadorna. Därför är det ytterst viktigt att Finland garderar sig inför omställningen och att det avsätts större resurser för det nationella alkoholprogrammet. Preventiva insatser är av stor betydelse understryker utskottet. Också intensifierat samarbete mellan myndigheterna och andra aktörer spelar en stor roll för genomförandet av alkoholprogrammet.

18. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Lagen om rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten har ändrats och innebär att pensionstagare under 65 år som får förhöjt vårdbidrag eller specialvårdbidrag har rätt att få medicinsk rehabilitering för gravt handikappade som ordnas av Folkpensionsanstalten. Medicinsk rehabilitering får därmed också de gravt handikappade som går i förtidspension under 65 år med stöd av arbetspensionslagarna. Lagändringen träder i kraft den 1 augusti 2003.

Utskottet uttrycker sin tillfredsställelse över lagändringen. Den ger gravt handikappade mer jämlika villkor och förtydligar förmånerna när det gäller medicinsk rehabilitering för gravt handikappade.

22. Ersättning för skada, ådragen i militärtjänst och vissa utgifter för rehabilitering

51. Statlig ersättning till personer som utsattes för partisananfall (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår ersättningar till vissa personer som utsattes för sovjetiska partisananfall. Ersättningen är en engångsersättning och betalas ut från och med den 1 september 2003 till de som på sannolika skäl har en sjukdom som hänförs till den exceptionella chock som partisananfallet orsakade. Engångsersättningen föreslås uppgå till 1 500 euro. Cirka 700 personer beräknas ha rätt att få ersättning.

Riksdagen har vid flera tillfällen förutsatt en lagändring i detta syfte. Därför är det mycket positivt att lagstiftningen nu kommer att ändras. När ersättningen betalas ut som ett engångsbelopp har varje ersättningstagare möjlighet att använda pengarna för sin egen livssituation, till exempel till rehabilitering. Enligt propositionen räcker det i de flesta fall med att ansöknungen styrks med ett läkarutlåtande från den lokala hälsovårdscentralen. Utskottet påpekar att de nödvändiga undersökningarna för ersättningen inte bör vara alltför omfattande och tidskrävande med tanke på resurserna inom hälso- och sjukvården.

Huvudtitel 34
ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Sysselsättningen håller på att försämrats generellt. Ett tecken på detta är att sysselsättningsutvecklingen i Helsingfors är sämre än i resten av huvudstadsregionen. Regeringen föreslår ett flertal direkta åtgärder för att stimulera efterfrågan på hemmamarknaden, stärka den ekonomiska tillväxten och trygga en god sysselsättningsutveckling. I tilläggsbudgeten föreslås bland annat att de arbetskraftspolitiska anslagen och andra sysselsättningshöjande utgifter ökas och att en del offentliga investeringar tidigareläggs.

De föreslagna åtgärderna är mycket viktiga, framhåller utskottet. Enligt vissa bedömningar var de försummade sysselsättningsinsatserna ett av de största misstagen som Finland gjorde under den ekonomiska krisen på 90-talet. Efter krisen drabbades arbetslösa med låg utbildning och äldre arbetslösa av långtidsarbetslöshet oftare än andra grupper. Vi tampas fortfarande med den strukturella arbetslösheten från den tiden. Följaktligen är det mycket viktigt att det sätts in åtgärder för att bromsa upp ökningen i arbetslösheten under en lågkonjunktur.

Användningen av sysselsättningsanslag. I flera sammanhang har riksdagen tagit upp användningen av sysselsättningsanslagen och krävt att anslagen skall användas effektivare. För större flexibilitet och effektivitet i anslagsanvändningen har finansutskottet också ansett att sysselsättningsanslagen lämpligen kunde samlas under ett och samma moment. Korsvis användning av anslagen har visserligen varit tillåten, men förfarandet är tungrott och kräver i sista hand alltid ett riksdagsbeslut.

Enligt vad utskottet har erfarit kommer budgeteringen av sysselsättningsanslagen att ändras i budgeten för nästa år så att anslagen samlas under ett och samma moment. Syftet är att regionerna skall få bättre möjligheter att effektivisera användningen av anslagen och att byråkratin kring anslagsanvändningen över lag skall minska.

Utskottet anser att den planerade reformen är lyckad och att det är mycket viktigt att den också förverkligas i nästa års budget. Det är nödvändigt att effektivisera användningen av sysselsättningsanslagen samtidigt som mer avseende fästs vid hur anslagen används och vilka verkningar de har.

Som utskottet påpekar under huvudtitel 31 och 32 har framför allt metallindustrin stora svårigheter på vissa orter. Också i detta samman-

hang understryker utskottet vikten av att problemen på regional nivå uppmärksammas extra och att snabba och effektiva arbetskraftspolitiska insatser och andra åtgärder sätts in så snabbt som möjligt om sysselsättningen försämrats radikalt.

Sysselsättningsprogrammet. Enligt regeringsprogrammet kommer regeringen att starta ett tväradministrativt program som syftar till att höja sysselsättningen och förebygga utslagning på grund av arbetslöshet. Programmet fokuserar på att utveckla det regionala samarbetet mellan myndigheterna. Regeringen vill bygga upp utvecklingscentra utifrån de nuvarande medborgarkontoren. Centren skall bestå av dels arbetskraftsbyråerna, dels bland annat den kommunala social- och hälsovården och ungdomsförvaltningen samt Folkpensionsanstalten. Preliminärt finns det planer på utvecklingscentra på ungefär 40 orter. Verksamheten skall koncentreras till de stora arbetsmarknadsområdena, men de kommer samtidigt också att betjäna de omgivande regionerna.

Utskottet menar att projektet är ett mycket positivt förslag. Långtidsarbetslösheten och de anknyttande problemen berör en stor grupp människor och har vanligen konsekvenser inom många olika livsområden. Därför är det synnerligen viktigt att myndigheterna satsar mer på förvaltningsövergripande samarbete. Dessutom är det viktigt att individuella problem bättre får komma fram och att varje långtidsarbetslös får ett individuellt aktiveringsprogram.

Enligt regeringsprogrammet skall människor med bestående nedsatt arbetsförmåga slussas vidare till invalidpension och andra stödssystem. I ett mänskligt perspektiv är det mycket angeläget att pensionsberättigade människor inte skall behöva klassas som arbetslösa arbetssökande. Dessutom bör arbetskraftsbyråerna få ännu bättre möjligheter att satsa på service till arbetslösa med god arbetsförmåga.

Huvudtitel 35
MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE

10. Miljövård

70. Ombyggnad av fartyg för bekämpning av miljöskador (reservationsanslag 3 år)

I tillägsbudgetpropositionen finns en beställningsfullmakt för upphandling av oljebekämpningsutrustning för två av Gränsbevakningsväsendets bevakningsfartyg. Totalpriset på bekämpningsutrustningen är 12,6 miljoner euro och meningen är att sprida kostnaderna över 2003 och 2004. Staten kommer att ta ut ersättning för kostnaderna ur oljeskyddsfonden. För att trygga fondens likviditet kommer förhöjd oljeskyddsavgift fortsatt att tas ut, men någon proposition i saken har ännu inte lämnats till riksdagen.

Om oljeskyddsfonden skall ersätta staten fullt ut för kostnaderna för oljebekämpningsutrustning för farledsfartyget Seili och de nu aktuella två fartygen betyder det utgifter på totalt 20,6 miljoner euro för fonden. Enligt regeringsprogrammet kommer Finland dessutom att upphandla en kombibrytare som lämpar sig för oljebekämpning. Priset beräknas ligga omkring 40–60 miljoner euro, varav oljebekämpningsutrustningen utgör uppskattningsvis 10 miljoner euro. Om oljeskyddsfonden skall ersätta staten för oljebekämpningsutrustning för alla fyra tilltänkta fartyg måste förhöjd oljeskyddsavgift tas ut under en klart längre tid eller också måste avgiften höjas avsevärt.

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet har det bland annat kommit fram att det inte kan höra till oljeskyddsfondens uppgifter att ersätta kostnaderna för upphandling av oljebekämpningsfartyg eftersom riskerna med oljetransporter till Finland inte har ökat. Det handlar i första hand om beredskap för riskerna med oljetransporter från ryska hamnar och därmed är det oskäligt ur de inhemska oljeimportörernas synvinkel att avgifterna höjs.

Nu när oljetransporterna på Finska viken ser ut att öka kraftigt är det viktigt att vi har en bättre oljebekämpningsberedskap både till havs och vid kusten. Enligt lagen om oljeskyddsfonden är fondens främsta syfte att säkerställa att de som drabbats av oljeskador och de myndigheter som bekämpat oljeskador får ersättning. Också kommunerna kan få ersättning ur fonden för sina utgifter för att ha skaffat sig oljebekämpningsberedskap och för underhåll av den. Enligt lagen ersätts statens anskaffningar enligt prövning.

För upphandling av en ny kombibrytare har en arbetsgrupp tillsatts. Utskottet ser det som mycket viktigt att också oljeskyddsfondens uppgifter och verksamhet samt principerna för fondens ersättningsskyldighet tas upp senast i samband med arbetsgruppens utredning.

77. Miljövårdsarbeten (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillägg av 1 000 000 euro för att påskynda halvfärdiga projekt och för att förbättra sysselsättningen. Enligt utskottets mening är det viktigt att miljövårdsarbeten får mer resurser. Miljövårdsarbeten har en klart sysselsättande effekt och det finns mångfald fler miljöprojekt som bara väntar på att komma i gång jämfört med projekt som skall genomföras. Utskottet menar att det också behövs mer sysselsättningsanslag för miljövårdsarbeten.

20. Samhällen, användning av områden och naturvård

Meningen är att en miljon euro av tilläggsanslagen för skötsel och underhåll av naturskyddsområden skall avsättas för att förbättra villkoren för natur- och rekreationsturism. Anslagstillägget bygger på statsrådets principbeslut den 13 februari 2003 om utveckling av naturens rekreativ användning och naturturism. Med hjälp av ett program skall dubbelt så många arbetstillfällen inom naturturism inrättas fram till 2010. Anslaget behövs framför allt för att komplettera vägvisningen och servicen för besökare i nationalparkerna i landets sydliga delar och för att underhålla och rusta upp anlagda stigar och rutter.

I tilläggsbudgeten anvisas också 2,8 miljoner euro för att trygga biodiversiteten i skogarna i södra Finland. Med hjälp av anslaget skall de åtgärder i handlingsprogrammet som gäller statens marker kunna genomföras fullt ut under 2003 och 2004.

Utskottet välkomnar dessa extra satsningar och menar att resurserna för naturturism är mycket viktiga för den regionala ekonomin. Naturturismen kan också bidra till att perifera områden på landsbygden bibehåller sin livskraft. Det är viktigt att adekvata resurser avsätts för att genomföra programmet. Storleken på anslagen också för skötsel och underhåll av naturskyddsområden och liknande måste bedömas grundligt när de pågående naturskyddsprogrammen har blivit slutförda.

Utskottet vill ytterligare uppmärksamma vissa frågor kring finansieringen av naturområdet i Kopparnäs. Föreningen Nylands rekreatiomsområden har med hjälp av ett banklån inhandlat området för en köpesumma på 4 miljoner euro. Men föreningen har ekonomiska svårigheter med att

bibehålla detta värdefulla naturområde intakt. Därför är det enligt utskottets mening viktigt att staten går in och tryggar att området kan bevaras som ett sammanhängande naturområde.

SAMMANDRAG

Regeringen föreslår i propositionen att inkomsterna utan nettoupplåning och skuldhantering minskas med totalt 150 605 000 euro och att utgifterna ökas med 365 133 000 euro samt att nettoupplåningen och skuldhanteringen ökas med 516 000 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomsterna och utgifterna i år med beaktande av den ordinarie budgeten följande:

- inkomsterna 35 169 044 000 euro (utan nettoupplåning och skuldhantering)
- utgifterna 36 120 387 000 euro
- nettoupplåningen och skuldhanteringen 952 000 000 euro.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med hänvisning till det ovan relaterade och till övriga delar omfattande propositionens motivering föreslår finansutskottet

att förslaget till en tilläggsbudget för 2003 godkänns på ovan nämnt sätt,

att tilläggsbudgetmotionerna TBM 1—62/2003 rd förkastas,

att tilläggsbudgeten tillämpas från den 1 juli 2003.

FiUB 8/2003 rd — RP 7/2003 rd

Helsingfors 13 juni 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Markku Ahde /sd
medl. Eva Biaudet /sv
Jyri Häkämies /saml
Markku Koski /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd
Markku Rossi /cent
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /gröna

Jukka Vihriälä /cent
erss. Janina Andersson /gröna
Arto Bryggare /sd
Christina Gestrin /r
Klaus Hellberg /sd
Mikko Immonen /vänst
Timo Kalli /cent
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Eero Lämsä /kesk
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Maija Perho /saml
Aulis Ranta-Muotio /cent
Maija Rask /sd
Pia Viitanen /sd
Jaana Ylä-Mononen /cent

Sekreterare i delegationerna var

utskottsråd Alpo Rivinoja
utskottsråd Hellevi Ikävalko

utskottsråd Marjo Hakkila
utskottsråd Maarit Pekkanen

RESERVATION 1**Motivering**

Regeringen motiverar sitt förslag om inkomstskattesänkning med konjunkturpolitiska argument. Konjunkturerna har onekligen blivit sämre och den inhemska efterfrågan bör därför stimuleras. Det råder dock olika meningar om hur man bäst kan påverka sysselsättningen och köpkraften samt om vilket slags skattesänkning är allra effektivast. Vissa anser att en sänkning av arbetsgivaravgifterna skulle vara det effektivaste sättet medan andra anser att inkomstskattesänkningen är allra bäst.

Under riksdagsperioderna 1995—2001 sänktes inkomstskatten i Finland betydligt utan att arbetslösheten hos oss gick ner mer än i de länder där en motsvarande skattesänkning inte gjordes. Den föreslagna skattesänkningen är störst i eurobelopp i inkomstgrupper med de allra högsta inkomsterna och på motsvarande sätt blir personer med små inkomster och utan inkomster utan någon skattesänkning. Sålunda ökar man genom denna åtgärd köpkraften för dem som inte har så stort behov av ökningen medan situationen för grupper med svag köpkraft blir oförändrad.

Kristdemokraternas alternativ

Kristdemokratiska riksdagsgruppen konstaterar att sänkningen av mervärdesskatten för livsmedel gäller alla medborgare. Sänkningen av mervärdesskatten för livsmedel skulle särskilt gynna barnfamiljer och låginkomsttagare vars möjligheter att använda sina disponibla inkomster såsom de vill skulle öka på detta sätt. Enligt en utredning som gjordes 1998 var i hushållen i de lägsta inkomstgrupperna utgifterna för mat och alkoholfria drycker 17 % av alla konsumtionsutgifter. Motsvarande siffra för högre inkomstgrupper var 11 %.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen anser att en sänkning av mervärdesskatten för livsmedel hade ökat köpkraften hos just dessa grupper vars

köpkraft är allra sämst och i det avseendet hade en sådan skattesänkning bäst motsvarat det mål som regeringen satte för skattesänkningen. En sänkning av mervärdesskatten för livsmedel hade varit ett klart mera socialt alternativ utan att öka klyftan mellan samhällsgrupperna, vilket regeringens skattesänkning innebär.

Mervärdesskatten för livsmedel sänktes i början av EU-medlemskapet med 5 procentenheter till 17 %. I själva verket var meningen att man efter en viss övergångsperiod övergår till en skattesats på 12 %. Av EU-länderna har Finland den nästhögsta mervärdesskatten för livsmedel. Den genomsnittliga mervärdesskatten på livsmedel är drygt 7 % i EU-länderna.

Det är skäl att konstatera att sänkningen av mervärdesskatten för livsmedel på årsnivå innebär lika mycket för statsekonomin som regeringens inkomstskattesänkning. Med tanke på att sänkningen av mervärdesskatten skulle träda i kraft först den 1 juli 2003 skulle dess effekt på statsekonomin vara hälften av inkomstskattesänkningen, det vill säga cirka 150 miljoner euro. Dessutom skulle det minska mervärdesskatteandelen som betalas till EU med cirka 7 miljoner euro.

Av konjunktur- och socialpolitiska orsaker hade man kunnat utöver sänkningen av mervärdesskatten tidigarelägga i regeringsprogrammet aviserade höjningar till barnfamiljer och pensionärer utan att dessa åtgärder hade försämrat statsekonomin.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen vill redan i slutet av året höja familjestöden — barnbidragen, minimiföräldrapenningen och hemvårdsstödet. Höjningen av barnbidragen skall gälla alla barn. Enligt undersökningar är familjer med många barn mindre bemedlade och å andra sidan förutsätter den befolkningspolitiska utvecklingen satsningar på ökad nativitet. Kristdemokraterna skulle också omedelbart radera skamfläcken i den finländska socialpolitiken genom att höja den lägsta moderskapspenningen

till samma nivå som utkomstskyddet för arbetslösa. Dessutom skall stödet för vård av små barn höjas med 17,4 procent till samma nivå som 1997.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen vill omedelbart höja den lägsta folkpensionen med 17 euro i månaden. För att stödja de allra fattigaste skall självrisker för utkomststödet boendekostnader halveras. Dessutom skall studerande få bostadsbidrag hela året.

För att trygga den inre säkerheten behövs omedelbar ökning av polisens anslag så att obesatta polistjänster kan tillsättas. För närvarande minskar antalet poliser hela tiden trots att behovet tvärtom skulle förutsätta en ökning.

Kristdemokraterna ökar genom sin skuggtilläggsbudget köpkraften genom att sänka skatter med 150 miljoner euro och höja inkomstöverföringar och anslag med sammanlagt 98,5 miljoner euro, vilket skulle innebära drygt 50 miljoner euro mindre i lånupptagning i slutet av året än regeringens förslag. Jämfört med regeringens förslag skall ökningen av köpkraften riktas just till de medborgargrupper som sannolikt använder den direkt till ökad inhemsk konsumtion.

Sammanfattningsvis konstaterar vi att vårt förslag jämfört med regeringens förslag är följande:

BESKATTNING

Ingen inkomstskattesänkning varvid kompensationen till kommunerna också uteblir	+295 000 000
Sänkning av mervärdesskatten för livsmedel till 12 %	-150 000 000
Sänkningen av mervärdesskatten minskar avgiften till EU	+ 7 000 000

FAMILJEBIDRAG

Nivåförhöjning av barnbidrag för alla barn	- 30 000 000
Barnbidragsförhöjning för barn till ensamförsörjare	- 4 500 000
Nivåförhöjning för vård av små barn med 17,4 % (kostnad för kommunerna och staten sammanlagt 44 000 000 per år)	- 7 500 000
Höjning av minimiföräldrapenningen till samma nivå som arbetsmarknadsstödet 19,80 euro vardag eller 495 euro/månad	- 13 000 000

PENSIONÄRERNA

Höjning av lägsta folkpensioner med 17 euro/månad	- 12 000 000
---	--------------

BOENDEKOSTNADERNA

Halvering av självrisker på 7 % för utkomststödet boendekostnader	- 10 000 000
Bostadstillägg för studerande hela året	- 16 000 000

SÄKERHET

Polisens omkostnader	- 5 000 000
----------------------	-------------

Behovet att ta upp lån 2003 minskar med 54 000 000 euro jämfört med regeringens förslag.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag att det i allmänna motiveringen görs följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande
Riksdagen förutsätter att regeringen i brådskande ordning bereder en ändring av mervärdesskattelagen så att mervärdesskatteprocenten för livsmedel sänks till 12 procent.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 26

**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE**

75. Polisväsendet

21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt sakkunniga som utskottet hört finns det verkligen ett stort behov att höja anslagen för omkostnader. Brottsutredningsprocenten är låg. Antalet poliser i förhållande till invånarantalet är det lägsta i de nordiska länderna. För närvarande utbildas poliser för arbetslöshetsregistret eftersom alla obesatta tjänster inte kan tillsättas.

Med stöd av det ovan anförda och med hänvisning till TBM 2/2003 rd föreslår jag

*att moment 26.75.21 ökas med
5 000 000 euro.*

Huvudtitel 34

**ARBETSMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE**

Massarbetslösheten till följd av den ekonomiska depressionen för ett årtionde sedan utgör fortfarande en belastning för vårt samhälle. Den långvariga högkonjunkturen förskönade arbetslöshetssiffrorna men nu har den ekonomiska utvecklingen igen vänt till det sämre och det finns inga tecken på att arbetslösheten skulle sjunka. Otaliga undersökningar visar att roten till många negativa företeelser i samhället finns just i arbetslösheten. Arbetslösheten bör bekämpas på alla nivåer i samhället.

Ett stort bekymmer är en kumulerande arbetslöshet där långtidsarbetslösheten med alla dess konsekvenser har blivit några gruppers öde och till och med en underkultur. Det kan observeras att i områden med en långvarig hög arbetslöshet är också ungdomsarbetslösheten hög. Undersökningar visar att det i Finland håller på att växa fram en generation som aldrig under sin livstid har upplevt en tid då föräldrarna har haft jobb. I anslutning till detta kan man med fog säga att denna nitlott går i arv till följande generation.

Allra värst är situationen i en familj där båda familjeförsörjarna och eventuellt ännu något vuxet barn är samtidigt arbetslösa. Då är oron för att arbetslösheten går i arv till följande generation verkligen befogad. I vårt välfärdssamhälle borde det inte finnas en enda familj där båda familjeförsörjarna samtidigt är arbetslösa. För en arbetslös familj är inte detta ett orimligt krav och förutsätter inte en orimlig insats av samhället.

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att i motiveringen till huvudtitel 34 uttalaras:

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bland annat med åtgärder inom ramen för aktiv arbetsmarknadspolitik åtminstone den ena av familjeförsörjarna garanteras arbete.

Helsingfors 13 juni 2003

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 2

Allmän motivering

Utsikterna inom världsekonomin är dystra och exporten går dåligt. Exportutsikterna försvåras ytterligare av den svaga dollarkursen gentemot euron.

Regeringen räknar med att den privata konsumtionen intar en framträdande roll för tillväxten inom den totala produktionen och satsar på den genom en extra skattesänkning. Däremot presenterar regeringen inga sysselsättningsfrämjande åtgärder i sin tilläggsbudget.

Färska siffror visar att bnp minskade med 1,3 % i januari—mars jämfört med slutet av fjolåret. Det pekar på en sämre utveckling än förväntat.

Regeringens strategi

Regeringen har valt att i det rådande läget sänka skatterna på förvärvsinkomster redan i år för att trygga den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen. Enligt propositionen sänks skatterna från och med juli med en procentenhet för de personliga skattesatserna. På årsnivå innebär det en sänkning med 0,5 procentenheter i marginalskatten över hela linjen. Samtidigt kommer också förvärvsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen att ses över. På årsnivå uppgår skattelättnaderna då till 295 miljoner euro, varav staten står för 166 miljoner euro på grund av ändringarna i skatteskalorna. När förvärvsinkomstavrdraget vid kommunalbeskattningen ändras går kommunerna miste om 113 miljoner euro, Folkpensionsanstalten om 9 miljoner euro och kyrkosamfunden om 7 miljoner euro. Här bör dessutom noteras att regeringen går mot tidigare praxis och behandlar kommuner och församlingar olika. Församlingarna får nämligen ingen kompensation.

Regeringen gör inga större satsningar på sysselsättningsfrämjande åtgärder. De extra insatserna i tilläggsbudgetpropositionen spelar ingen

större roll och har alltför liten effekt på den galopperande arbetslösheten.

Investeringarna inom den kommunala ekonomin hotar att krympa ordentligt, vilket i sin tur minskar efterfrågan på hemmamarknaden. Av allt att döma vill regeringen inte göra något åt den saken. Justeringen av statsandelarna i tilläggsbudgeten kompenserar kommunerna bara för inkomstbortfallet på grund av skattelättnaderna i juli. Det förestående permanenta budgetunderskottet i kommunerna och den bristande täckningen strider mot kommunallagen. Kommunerna behöver större anslag för att kunna trygga sin service och göra investeringar. Indexhöjningarna måste genomföras fullt ut under ramperioden.

Regeringens strategi gick snett av flera olika orsaker, menar Vänsterförbundet.

För det första anser vi det vara osäkert om skattesänkningarna har någon effekt. Vi befärar att skattesänkningarna alls inte fullt ut används till privat konsumtion utan att folk blir mindre benägna att konsumera när uppsägnings- och permitteringsnyheterna duggar tätt.

För det andra kan skattesänkningsslinjen ifrågasättas i strukturellt hänseende. Den innehåller ett outtalat försök att krympa den offentliga sektorn. Redan det faktum att förskottsinnehållningen kan stiga i mars 2004 måste motverkas med en skattesänkning på minst 0,5 procentenheter 2004.

När man dessutom tänker på att regeringen utfäst sig att främja inkomstuppgörelserna med hjälp av skattelättnader är det mycket sannolikt att regeringen galant överträffar den lägsta förutsatta skattesänkningen i regeringsprogrammet. Vid långsam tillväxt kan det då hända att underskottet ökar och utgifterna måste dras ner eller skatterna stramas åt vid en konjunkturmässigt fel tidpunkt, alltså vid lågkonjunktur eller vid mycket låg tillväxt.

För det tredje är propositionen osolidarisk eftersom skattelättnaderna inte företrädesvis gäl-

ler människor med små och medelstora inkomster. Merparten av pensionärerna blir helt utan skattelättnader. Också de som lever på arbetslöshetsersättning får en mycket liten bit av kakan.

Vänsterförbundets förslag

Enligt vänsterförbundet borde regeringen *för det första* ha satsat på stimulansåtgärder som direkt påverkar sysselsättningen fullt ut. Vänsterförbundet föreslår tilläggsanslag för bl.a. följande ändamål:

- Anslaget till kommunerna för reparation av mögelskadade skolor bör vara 15 miljoner euro som undervisningsministeriet föreslagit, eftersom 5 miljoner euro som regeringen föreslår bara räcker till att starta knappa tio projekt.
- Anslaget för trafiksäkerhetsförbättrande projekt i framför allt tätorter, till exempel för GCM-vägar, bör vara 20 miljoner euro som ministeriet föreslår, eftersom regeringens anslag på 6 miljoner euro bara räcker till för fortsatta serviceprojekt.
- 25 miljoner euro för banhållning eftersom det föreslagna anslaget på 30 miljoner euro bara har räckt till för att enligt ett beslut av den förra regeringen motverka permitteringar av hundratals anställda i början av året. Om inte anslaget höjs står vi inför permitteringar tidigt i höst.
- Det behövs 8,4 miljoner euro för att anlägga broar på vägsträckan Kemi—Torneå.
- Ett tilläggsanslag på 10 miljoner euro för miljövårdsarbeten ger snabba sysselsättningsfrämjande resultat. Det finns ett otal projekt som väntar inom denna sektor.

För tilläggsbudgeten får vi bara lägga fram förslag till de moment som ingår i propositionen. Men vi anser att regeringen hade kunnat komma med en proposition som innehåller fler sysselsättningsfrämjande inslag. Regeringen måste komma med en andra tilläggsbudget senare i år, anser vi. Då krävs det ett heltäckande program för att bekämpa arbetslösheten.

Nu behövs det också resoluta insatser på många krisdrabbade orter, till exempel Nystad,

Brahestad, Otanmäki, Björneborg och orterna med varvsindustri med tomma orderböcker och på andra orter för att underlätta sysselsättningsproblemen.

Samtidigt vore det angeläget att notera att IKT-branschen som hittills haft stor tillväxt nu drabbas av personalneddragningar. Vissa uppgifter gör gällande att bara de neddragningar som offentliggjorts i april och maj gäller ungefär 9 000 arbetstillfällen. Staten måste medverka till att personal som varslas får möjlighet att omskola sig eller gå på kompletteringsutbildning.

För det andra anser vi att det hade varit befoget att med hjälp av riktade insatser stödja de som har det allra svårast och inte gå in för skattelättnader. Vänsterförbundets riksdagsgrupp har framställt en rad motioner som pekar på de viktigaste punkterna där insatser krävs. Vår riksdagsgrupp vill komma med ett upprop till regeringen att bekämpa fattigdomsproblemen. Men regeringen koncentrerar sig på att sänka skatterna, en åtgärd som inte underlättar för dem som har det svårast.

I hopp om bättre sysselsättning nöjer sig regeringen med att bara förebygga fattigdom och utslagning lite grand. Sysselsättningsfrämjande åtgärder är visserligen viktiga i kampen mot fattigdom, men det behövs också annat. En höjning av de minsta sociala förmånerna är fortfarande ett viktigt steg i kampen mot fattigdom.

Vänsterförbundets förslag till bekämpning av fattigdomsproblemet består av flera element.

Vänsterförbundet vill att också barnfamiljer som får utkomststöd skall dra nytta av de höjda barnbidragen. Dessutom får de mest utsatta ännu svårare av att det finns en egenavgift på 7 % för samordningen av utkomststöd och bostadsbidrag. Därför föreslår Vänsterförbundet att den slopas.

Många problem kan avhjälpas med att bostadstillägget för studerande betalas ut året runt. När de studerande får bättre finanser blir de snabbare färdiga med sina studier. En sådan reform minskar kommunernas utgifter för utkomststöd. Dessutom bör studiepenningen höjas.

Vidare behöver folkpensionen höjas med en gång. Regeringens skattesänkning för i år gäller inte folkpensionärer.

Dessutom vill Vänsterförbundet höja de minsta moderskapsdagpenningarna och det sammanstatta stödet som ett led i programmet för att bekämpa fattigdomen.

Vänsterförbundets riksdagsgrupp håller på att utarbeta gruppmotioner om kampen mot fattigdomen.

Det minskat som regeringen hade kunnat göra är att tidigarelägga höjningen av folkpensionen till början av nästa år och att också höja grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet för arbetslösa.

Också beträffande inkomstskattelagen och skatteskalorna för 2003 har vi lagt fram förslag i utskottet. Vi föreslår mindre skattelättnader som först och främst inriktas på låg- och medelinkomsttagarna.

På grundval av det ovanstående föreslår vi följande uttalanden i den allmänna motiveringen:

Reservationens förslag till uttalanden:

Riksdagen framhåller att sysselsättningsproblemen i bl.a. Nystad, Brahestad, Otanmäki och Björneborg samt på orter med varvsindustri med tomma orderböcker förvärras och förutsätter att regeringen vidtar snabba åtgärder för att hjälpa de krisdrabbade orterna.

Riksdagen framhåller att bnp mot förmodan minskade med 1,3 % i januari—mars jämfört med slutet av fjolåret och att man kan befara att uppsägningarna och permitteringarna ökar ytterligare. Därför förutsätter riksdagen att regeringen så snart som möjligt överlämnar en tilläggsbudgetproposition med ett heltäckande program för bekämpning av arbetslösheten.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Försvarsmakten

21. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår att 11 000 000 euro av det föreslagna tilläggsanslaget skall gå till annat än kostnader för högre löneutgifter.

Det är befogat att införa de ändringar som beror på kollektivavtalen. Däremot kan vi inte acceptera tanken att försvarsmaktens övriga omkostnader kopplas till index. I den mån som försvarsmakten har projekt som är befogade i ett sysselsättningsperspektiv bör projekten bedömas i relation till övriga samhälleliga behov.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 27.10.21 minskas med 11 000 000 euro.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Allmänbildande utbildning

34. Statsandel för de allmänbildande läroanstalternas och yrkesläroanstalternas samt yrkeshögskolornas anläggningskostnader (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår en tilläggsfullmakt och ett tilläggsanslag för reparationer av fukt- och mögelskador som hänför sig till projekt inom den

allmänbildande utbildningen. Därmed ökar fullmakten med 5 000 000 euro och statens utgifter med 2 000 000 euro 2004.

I den rådande lågkonjunkturen är det enligt vår uppfattning befogat att starta fler investeringsprojekt med sysselsättningsförbättrande effekter. Vi föreslår att fullmakten höjs med 10 000 000 euro utöver anslaget i propositionen. Därmed ökar utgifterna med 4 000 000 euro.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 29.40.34 ökas med 4 000 000 euro och att momentets motivering ändras till att statsandel år 2003 får beviljas för anläggningsprojekt så att de statsandelar som projekten föranleder uppgår till sammanlagt högst 85 000 000 euro enligt kostnadsnivån i januari 2003.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägförvaltningen

21. Basväghållningen (reservationsanslag 2 år)

Det föreslagna tilläggsanslaget på 6 000 000 euro hör ihop med ett fortsatt serviceprojekt. Dessutom bör det avsättas 14 000 000 euro för trafiksäkerhetsförbättrande projekt, till exempel för GCM-vägar.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 31.24.21 ökas med 14 000 000 euro för trafiksäkerhetsförbättrande projekt.

79. Efterfinansierings- och totalfinansieringsprojekt gällande vägnätet (reservationsanslag 3 år)

Motorvägen mellan Kemi och Torneå togs i bruk sommaren 2001, men den är fortfarande inte klar. Det återstår att bygga två broar över Kemi älv. Brobankarna är redan anlagda men förstör landskapet om inte broarna byggs. Också trafiken störs av att broarna inte har byggts. Det krävs 8,4 miljoner euro till, vilket är ett relativt litet belopp när det gäller motorvägar. Dessutom handlar det om att trafikinvesteringarna enligt regeringens förslag fördelas mycket ojämnt över regionerna.

På grundval av det ovanstående och tilläggsbudgetmotion TBM 47/2003 rd föreslår vi

att moment 31.24.79 ökas med 8 400 000 euro för broarna på motorvägen mellan Kemi och Torneå.

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår ett tillägg på 45 401 000 euro, varav 30 000 000 euro skall användas till reinvesteringar i basbanhållningen. Anslagsökningen beslutades redan under den förra regeringen och var avsedd att motverka uppsägning av hundratals anställda i början av året. Utan större anslag hotas de anställda av uppsägningar i höst i stället. Därför måste anslaget höjas med ytterligare 25 000 000 euro utöver de 30 000 000 som regeringen föreslår.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 31.40.21 ökas med 25 000 000 euro för reinvesteringar i basbanhållningen.

Huvudtitel 35
MILJÖMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE

10. Miljövård

sättningsskäl. Men anslaget är otillräckligt med tanke på konjunkturläget.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

*att moment 35.10.77 ökas med
10 000 000 euro.*

77. Miljövårdsarbeten (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår ett anslag på 1 000 000 euro för att snabba på halvfärdiga projekt av syssel-

Helsingfors 13 juni 2003

Kari Uotila /vänst
Iivo Polvi /vänst

Mikko Kuoppa /vänst
Mikko Immonen /vänst

Vi omfattar reservation 2 vad gäller momenten 27.10.21 och 35.10.77.

Janina Andersson /gröna
Anni Sinnemäki /gröna

RESERVATION 3

Allmän motivering

För att förstärka den inhemska efterfrågan och ekonomiska tillväxten och för att garantera en gynnsam sysselsättningsutveckling föreslår regeringen direkta stimulansåtgärder, lindrigare beskattning av förvärvsinkomster, ökade arbetskraftspolitiska anslag och ökade utgifter för andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Till kostnadsverkningarna är skattelättnaderna den viktigaste åtgärden. De beräknas minska skatteintäkterna med totalt 295 miljoner euro.

För att trygga sysselsättningsutvecklingen och få ner arbetslösheten krävs det åtgärder för att rå på problemet med den strukturella arbetslösheten. När det handlar om att minska den strukturella arbetslösheten kan skattelättnader bidra till en ökad benägenhet att utföra och ta emot låglönearbete. Men regeringens metod att lätta på skatterna dels genom att sänka marginalskattesatsen för alla inkomsttagargrupper, dels genom att höja inkomstskattstegen för höginkomsttagare, minskar inte den strukturella arbetslösheten och är inte heller socialt rättvis.

Gröna riksdagsgruppen har föreslagit en sådan omallokering av skattelättnadsmånen på 295 miljoner euro i propositionen RP 10/2003 rd att 228,5 miljoner euro används till skattelättnader för låg- och medelinkomsttagare. Vidare föreslår vi totalt 66,5 miljoner euro mera för basbushållningen, bättre kvalitet på den grundläggande undervisningen och utbildningen på andra stadiet samt för statsandelarna för social- och hälsovården.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR-
VALTNINGSOMRÅDE

40. Allmänbildande utbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Det är en viktig uppgift för utbildningsväsendet att försöka förhindra att barn och unga hamnar utanför systemet. Det är ett problem både för den enskilda individen och samhället om någon faller ur utbildningssystemet. I Finland slutför nästan alla unga, med undantag för några hundra, sin grundskola. Men 7—8 % av de unga hamnar utanför utbildningen på andra stadiet redan vid starten eller avbryter senare sina studier. För att förhindra att unga blir utanför hela utbildningssystemet är det viktigt att det satsas på kvalitet i grundskoleundervisningen och på handledning och motivering av dem som av en eller annan orsak inte får eller inte vill ha en fortbildningsplats. Detta innebär att kommunerna bör ha adekvata resurser till exempel för att minska gruppernas storlek i den grundläggande undervisningen, säkerställa att det finns tillräckligt många timmar närundervisning i den yrkesinriktade utbildningen på andra stadiet och att det går att få adekvat studiehandledning i gymnasiet.

Med stöd av det ovan anförda och tilläggsbudgetmotion TBM 7/2003 rd föreslår vi

att under moment 29.40.30 ta in ett tillägg på 20 000 000 euro för förbättring

av kvaliteten på den grundläggande undervisningen och utbildningen på andra stadiet.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

För basbanhållningen under 2003 har det, tilläggsbudgeten medräknad, budgeterats 149 000 000 euro, trots att behovet uppskattas vara 170 000 000 euro på årsnivå. Problemet i basbanhållningen är att de nödvändiga anslagen för reinvesteringar i bannätet fortsatt har minskat sedan 1998. De minskade anslagen har tvingat fram allt fler trafik- och driftsbegränsningar i bannätet. Nu ser det dessutom ut att leda till att Oy VR-Rata Ab måste ta till permitteringar av personalen. Om reinvesteringarna fördröjs drabbas spårvägstrafikens konkurrenskraft i relation till andra trafikformer. Detta går stick i stäv med regeringens mål.

I tilläggsbudgeten avsätts 30 000 000 euro för basbanhållning. Med denna summa kan Oy VR-Rata Ab ända fram till hösten undvika att permittera de anställda som ansvarar för basbanhållningen. För att hotet om permitteringar skall kunna undvikas också i höst bör det återstående finansiella underskottet, ca 25 000 000 euro, åtgärdas. Om anslag för detta inte beviljas måste 1 000 anställda vid Oy VR-Rata Ab permitteras för minst två veckor hösten 2003.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att under moment 31.40.21 tas in ett tillägg på 25 000 000 euro för basbanhållning.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)

Regeringen kompenserar kommunerna för det bortfall som inkomstskattelättnaderna medför genom att höja statsandelen för social- och hälsovårdens driftskostnader. Kompensationen betyder de facto inte ett dugg mer pengar för kommunerna för driftsutgifterna för social- och hälsovården.

Socialbarometern 2003 avslöjar att service-systemets resurser inte räcker till och att många kommuner på grund av sitt begränsade ekonomiska svängrum underbudgeterar sina social- och hälsovårdsutgifter. Detta har redan fått återverkningar som visar sig i en allt mera utbredd och långvarig utsatthet. Problemen har tillspetsats framför allt för de långtidsarbetslösa och dem som har missbrukar- och mentalproblem. För att problemen skall kunna åtgärdas krävs det extra satsningar på socialarbete och barnskydd. För att också det nationella hälsovårdsprojektet skall kunna verkställas måste staten anvisa extra anslag för kommunerna.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

*att under moment 33.32.30 tas in ett till-
lägg på 21 500 000 euro till kommuner-*

*na för social- och hälsovårdens drifts-
kostnader.*

Helsingfors 13 juni 2003

Anni Sinnemäki /gröna
Janina Andersson /gröna

RESERVATION 4

Allmän motivering

Regeringen träffar i stort sett rätt med sin tilläggsbudgetproposition. De föreslagna degressiva inkomstskattelättnaderna skall stärka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen när tillväxttakten mattats av i ekonomin. Att slå ut skattelättnaderna jämnt över alla inkomstkategorier går väl ihop med de ståndpunkter Samlingspartiet ensam förfäktade före valet. Skattnedsättningarna är också ett led i strukturpolitiken som syftar till att förbättra sysselsättningen och därmed stärka den finansiella basen för offentliga tjänster.

Men det som saknas i tilläggsbudgetpropositionen är extra anslag för att vakanta polistjänster skall kunna tillsättas och omlokaliseringen av Finlands sjöhistoriska museum inledas.

Detaljmotivering**ANSLAG****Huvudtitel 26****INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****75. Polisväsendet****21. Omkostnader (reservationsanslag 2 år)**

Medborgarnas oro över säkerheten i det dagliga livet talar för att vi måste få fler poliser. Vi behöver fler poliser på gator och torg för att medborgarna skall känna sig tryggare. Men för närvarande minskar antalet poliser stadigt och alla tjänster kan inte tillsättas när pengarna saknas. Den s.k. ordinarie polispersonalen beräknas i år minska med ca 65 personer från 2002 och ytterligare med 80 under 2004. Som läget är nu är

också anslagen för andra utgifter och investeringar alltför snävt tilltagna.

Det viktigaste med tanke på framtiden är inte bara att tillsätta vakanta tjänster utan också att öka polisutbildningen. De närmaste årens stora utmaning för polisnumerären är pensionsfrekvensen bland poliser. Den tillgängliga utbildningskapaciteten bör följaktligen utnyttjas fullt ut. Om antalet studerande vid polis-skolan i Tammerfors höjs till maximum kan vi få ett tillskott på 100 poliser under de närmaste åren. Detta är en fråga som regeringen bör ta upp i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2004.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 26.75.21 ökas med 5 000 000 euro för tillsättande av vakanta polistjänster.

Huvudtitel 29**UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****90. Konst och kultur****24. Museiverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)**

Enligt statsrådets principbeslut från den 5 mars 2003 skall kostnaderna för omplaceringen av Finlands sjöhistoriska museum läggas till undervisningsministeriets anslagsramar. Undervisningsministeriet har föreslagit ett extra anslag på 300 000 euro för ändamålet i tilläggsbudgeten. Denna tilläggsresurs står dock inte att finna i tilläggsbudgetpropositionen.

Enligt beslut av undervisningsministeriet skall huvudparten av Finlands sjöhistoriska museums verksamhet förläggas till Kotka till ett ny-

bygge med Kotka stad som byggherre. Museiverket gör upp en flyttningsplan för museet och utreder om det är motiverat att låta delar av verksamheten stanna kvar i Helsingfors. Projektet kan inledas med ett tilläggsanslag på 300 000 euro, som räcker till att inrätta de nya tjänsterna och till omkostnaderna för planeringen av överflyttningen.

Överflyttningen av Sjöhistoriska museet till Kotka är ett led i den förra regeringens regionaliseringspolitik. Regeringens beslut att låta bli

att verkställa ett regionaliseringsbeslut fattat av den föregående regeringen är skadligt med hänsyn till en balanserad utveckling i regionerna.

Med hänvisning till det ovan sagda och tilläggsbudgetmotion TBM 10/2003 rd föreslår vi

att moment 29.90.24 ökas med 300 000 euro för inledande av omplaceringen av Finlands sjöhistoriska museum i enlighet med statsrådets beslut.

Helsingfors 13 juni 2003

Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml

Irja Tulonen /saml
Tuija Nurmi /saml